













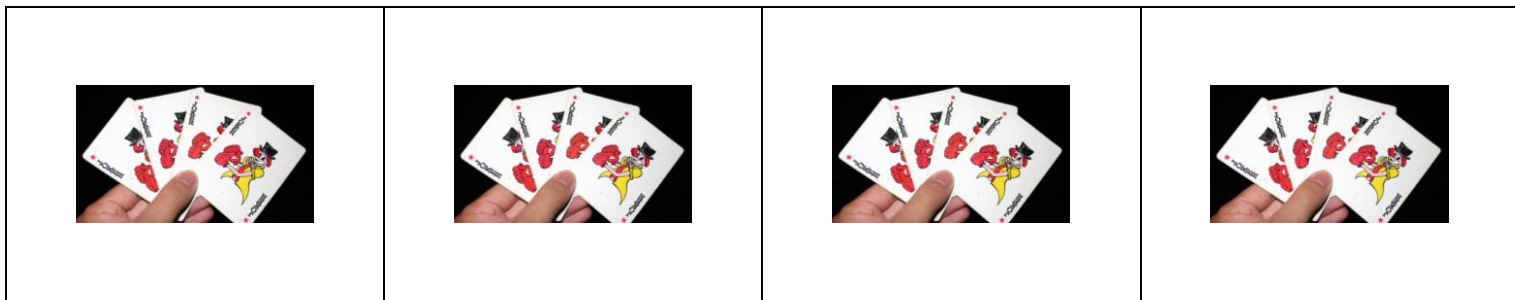


Speed-randi – Rákosi-korszak

	<p>1. személyi kultusz</p>	<p>Rákosi Mátyást vallásos tiszteletben kellett részesíteni. Ha elhangzott a neve egy gyűlésen, felállva, vastappsal kellett ünnepelni.</p>	<p>Költők, képzőművészek egy része is dicsőítő verseket írt, szobrokat, festményeket készített róla.</p>
	<p>2. kollektivizálás/tsz</p>	<p>A mezőgazdaságban elkezdődött a kollektivizáció. Termelőszövet-kezeteket (tsz-eket) hoztak létre.</p>	<p>A parasztok (ismét) elveszítették földjüket. Aki nem akart önkéntesen belépni a termelőszövetkezetbe, azt kényszerítették.</p>
	<p>3. tervgazdaság</p>	<p>Szovjet mintára bevezették a tervgazdaságot. Az első ötéves terv 1950-ben kezdődött. A gazdaság központosított irányítása teljesen elvette a piacgazdaság szerepét</p>	<p>Magyarországból a "vas és acél országát" akarták megteremteni. A bányakincsek szegénysége miatt ezt csak papíron tudták elérni.</p>
	<p>4. beszolgáltatás, padláslesöpítés</p>	<p>A háború után a gazdák kötelezettsége - csak a meghatározott kvóták leadását követően értékesíthették szabadon terményeiket.</p>	<p>Kezdetben még első volt a fejadag, a második a vetőmag, ennek egy része a gazdánál maradt, ezt követte a beadás.</p>
	<p>5. kitelepítés, internálás</p>	<p>A rendszer valós vagy vélt ellenségeire börtön, munkatábor vagy kitelepítés várt. a leghírhedtebb magyar munkatábor Recsken volt (szovjet mintára)</p>	<p>Sokakat a kazincbarcikai, az oroszlányi és a hortobágyi munkatáborba vittek kényszermunkára.</p>
	<p>6. koncepciós perek</p>	<p>Koholt vádakkal, hamis tanúkkal lefolytatott per. A diktatórikus rendszerek úgynevezett kirakatpere, ahol bizonyos koncepciót felállítva hoznak ítéletet.</p>	<p>A Rákosi-diktatúra időszakában (ötvenes évek) és az 1956-os forradalmat követően számos embert ilyen perben végeztek ki.</p>
	<p>7. Magyar Dolgozók Pártja</p>	<p>1948. június 12-én a Szociáldemokrata Párt és Magyar Kommunista Párt egyesüléséből jön létre.</p>	<p>1956-ig állampártként irányította Magyarországot az egypártrendszer keretein belül.</p>

	<p>8. ÁVH</p>	<p>Az Államvédelmi Hatóság (ÁVH) titkosrendőrségként dolgozott, éberren figyelt mindenkit – jelszava: „Éberség”.</p>	<p>Besúgás vagy gyanú alapján bárkit letartóztattak, megkínozhattak. A katolikus egyház vezetőin, ellenzékeiken kívül kommunista vezetők is bíróság elé kerültek.</p>
	<p>9. állampárt</p>	<p>Diktatúrákban az államhatalmat birtokló s az államot a maga szervein keresztül közvetlenül irányító, az állampolgárok életmódját befolyásoló egyetlen párt.</p>	<p>Pártszervezete piramisszerűen épült ki, tagjai feltétlen hűséggel képviselték a párt irányvonalát, végrehajtották az utasításokat.</p>
	<p>10. jegyrendszer</p>	<p>Célja: hogy korlátozza és szabályozza a lakosság egyéni fogyasztását - a szűkösen rendelkezésre álló közzükségleti cikkeket csak ennek ellenében lehet beszerezni.</p>	<p>A világháború után is fennmaradt, mert csak az életszínvonal rovására tudták finanszírozni az első ötéves terv irreális nehézipari beruházásait. 1951. végén szűnt meg.</p>
	<p>11. államosítás</p>	<p>A magántulajdonban lévő bányák, gyárak, bankok, természeti kincsek, földek stb. állami tulajdonba vétele kártalanítással vagy anélkül. 1945 után fokozatosan valósították meg</p>	<p>1945-1947-ben állami tulajdonba kerültek a bányák, nagybankok és a legjelentősebb ipari üzemek, 1948: a 100, 1949: a 10 dolgozónál többet foglalkoztató gyárak és üzemek, 1952: a bérházak államosítása.</p>
	<p>12. terror</p>	<p>Az emberek állami intézményes megfélemlítése - eszközei: a politikai rendőrség (az állambiztonság) mindenható jelenléte; a rendszer kritikusaival szembeni kegyetlen megtorlás.</p>	<p>Az állami elnyomás és a megfélemlítés kommunista diktatúra alapvető sajátossága – az erőszak az élet minden területén jelen volt – eszközei a kitelepítések, a csengőfrász, megfigyelés, besúgórendszer</p>
	<p>13. kulák</p>	<p>Eredetileg módosabb parasztot jelentett, de később a kisebb birtokkal rendelkező, de ahhoz ragaszkodó parasztok is bekerültek (a magántulajdon miatt ellenséges a rendszerrel szemben) - végül a fogalom teljesen parttalanná vált.</p>	<p>A földtulajdonnal, mezőgazdasági gépekkel, állatállománnyal stb. rendelkező parasztság tulajdonáról 1948-ban listát készítettek – ez lett a kuláklista.</p>
	<p>14. propaganda</p>	<p>Célja valamely ideológia, nézet terjesztése, a befogadók véleményének befolyásolása, meggyőzése, nemcsak meggyőzni kívánta őket, hanem átalakítani - a szocialista embertípus létrehozása volt a cél.</p>	<p>Módszerei: valótlan állítások tényekkel való szándékos keverése, széles tömegek félretájékoztatása, egyesek lejárata, eszközei a párt irányítása alatt álló tömegszervezetek, a sajtó, film, médiák, plakátok, művészet.</p>

Joker-kártyák:



Játékszabály:

A kártyákat kinyomtatjuk – két vagy három példányban, különböző színű papírra - felvágjuk – annyira van szükség, ahány diák a csoportban van. Ha nem osztható négygel, akkor kapnak szerepet a Jolly Joker-kártyák. Ezekből annyit kell kiosztanunk, ahány hiányzik a teljes osztálylétszámhoz.

Annyi fordulót lehet játszani, ahány féle színű kártyánk van. Minden résztvevő kap minden színű kártyából egyet-egyet. (pl. sárga, kék, zöld)

Az első fordulóban mindenki a sárga színű kártyájával vesz részt. Minden fogalomhoz négy kártya tartozik. Az egy fogalomhoz tartozó kártyákkal rendelkező diákoknak kell egymást megtalálniuk. A minden csoport kész, tisztázzák egymás között, jegyzetet készíthetnek. Ha valamelyik csapatnak nehézséget okoz az „egymásra találás”, a tanári asztalra (képes felével lefelé) kihelyezett lapokról lehetnek egy (vagy két) alkalommal. Ha vetélkedő formában játszunk vagy gamifikált rendszert használunk, akkor különböző pontértékeket lehet kapcsolni a felidézett fogalmak számához, a meghatározásokhoz felhasznált kulcsfogalmakhoz.

A következő körökben két másik fogalommal (zöld és kék kártyákkal) játsszák le ezt.

Az utolsó körben a csapatok együtt maradnak, és közösen felidéznek, hogy a „társkeresés” fordulói közben milyen fogalmakkal és meghatározásokkal találkoztak.

Ezek alapján elkészítenek elektronikusan vagy a füzetükben egy-egy táblázatot, amelybe felírják az összes fogalmat, amellyel találkozhattak, és mindegyikhez meghatározást is írnak. Ha a csapatoknak nehézséget okoz a táblázatok elkészítése, lehetőséget biztosíthatunk számukra pl. egy-egy perces „kémkedésre” – ekkor minden csapat kiküldhet egy-egy tagot, hogy a többi csapat megoldásába bepillantson, amit nem szabad megakadályozni a csapatoknak.

Ellenőrzés: (pl. három megy – egy marad-módszerrel) után a meghatározott fogalmakért és a megoldást jelző táblázatban kiemelt kulcsszavak felhasználásáért egy-egy pont jár.

A játék az ún. felidéztető gyakorlás ötletén alapul. Érdemes közösen megtárgyalni a nehézségeket, kérdéseket, problémákat.

Ellenőrző feladatlap:

Egészítsd ki a meghatározásokat a hiányzó kulcsszavakkal!

1. személyi kultusz	...-t vallásos tiszteletben kellett részesíteni. Ha elhangzott a neve egy ... en , felállva, ...- sal kellett ünnepelni.	...- k , képzőművészek egy része is ... verseket írt, szobrokat, festményeket készített róla.
2. kollektivizálás/tsz	A ...- ban elkezdődött a ... - ... et (tsz-eket) hoztak létre.	A ... (ismét) elveszítették földjüket. Aki nem akart önkéntesen belépni a ...-be, azt
3. tervgazdaság	... mintára bevezették a ...-ot . Az első ötéves terv 1950-ben kezdődött. A gazdaság ... irányítása teljesen elvette a piacgazdaság szerepét	Magyarországból a "... országát " akarták megteremteni. A bányakincsek szegénysége miatt ezt csak ... tudták elérni.
4. beszolgáltatás, padláslesöpítés	A háború után a gazdák kötelezettsége - csak a meghatározott ...- k leadását követően ... szabadon	Kezdetben még első volt a ..., a második a ..., ennek egy része a gazdánál maradt, ezt követte a ...
5. kitelepítés, internálás	A rendszer valós vagy vélt ellenségeire börtön, munkatábor vagy ... várt. a leghírhedtebb magyar munkatábor ...- en volt (szovjet mintára)	Sokakat a ...- i , az ...- i és a ...- i munkatáborba vittek ...- ra
6. koncepció perek	... vádakkal, ... tanúkkal lefolytatott per. A diktatórikus rendszerek úgynevezett ...- e , ahol bizonyos koncepciót felállítva hoznak ítéletet.	A Rákosi-... időszakában (ötvenes évek) és az 1956-os forradalmat követően számos embert ilyen perben végeztek ki.
7. Magyar Dolgozók Pártja	... június 12-én a ... Párt és Magyar Kommunista Párt egyesüléséből jön létre.	1956-ig ... irányította Magyarországot az ... keretein belül.

8. ÁVH	Az ... titkosrendőrségként dolgozott , éberem figyelt mindenkit – jelszava: „...”.	... vagy ... alapján bárkit ..., megkínozhattak. A katolikus egyház vezetőin, ellenzékeiken kívül kommunista vezetők is bíróság elé kerültek.
9. állampárt	Diktatúrákban az birtokló s az államot a maga szervein keresztül közvetlenül irányító, az állampolgárok életmódját befolyásoló ... párt.	... piramisszerűen épült ki, tagjai feltétlen hűséggel képviselték a párt ..., végrehajtották az
10. jegyrendszer	Célja: hogy ... és szabályozza a lakosság egyéni ... - a szűkösen rendelkezésre álló ... csak ennek ellenében lehet beszerezni.	A világháború után is fennmaradt, mert csak az rovására tudták finanszírozni az első ... terv irreális nehézipari beruházásait. végén szűnt meg.
11. államosítás	A ... lévő bányák, gyárak, bankok, természeti kincsek, földek stb. ... tulajdonba vétele kártalanítással vagy anélkül. 1945 után fokozatosan valósították meg	1945-1947-ben állami tulajdonba kerültek a ...- k , ...- k és a legjelentősebb ...- k , 1948: a 100, 1949: a 10 dolgozónál többet foglalkoztató gyárak és üzemek, 1952: a bérházak államosítása.
12. terror	Az emberek állami intézményes ... - eszközei: a ... rendőrség (az állambiztonság) mindenható jelenléte;; a rendszer kritikusaival szembeni kegyetlen megtorlás.	Az állami elnyomás és a megfélemlítés kommunista diktatúra alapvető sajátossága – az erőszak az élet minden területén jelen volt – eszközei a ...- ek , a ..., megfigyelés, ...
13. kulák	Eredetileg ... parasztot jelentett, de később a kisebb ... rendelkező, de ahhoz ragaszkodó parasztok is bekerültek (a ... miatt ellenséges a rendszerrel szemben) - végül a fogalom teljesen parttalanná vált.	A földtulajdonnal, mezőgazdasági gépekkel, állatállománnyal stb. rendelkező parasztság ...- ról 1948-ban listát készítettek – ez lett a kuláklista.
14. propaganda	Célja valamely ..., nézet terjesztése, a befogadók véleményének ..., meggyőzése, nemcsak meggyőzni kívánta őket, hanem átalakítani - a ... embertípus létrehozása volt a cél.	Módszerei: valótlan állítások tényekkel való szándékos keverése, széles tömegek ..., egyesek ..., eszközei a párt irányítása alatt álló ...- ek , a sajtó, film, médiák, plakátok, művészet.

Források:

http://www.e-kompetencia.si/egradiva/zgodovina_madzarske/27.gradivo_ZGODOVINA%20MADZARSKE/index3.html

<https://mandiner.hu/gallery/2020/Sal%20Endre%20mappa/Csukas%20Istvan/egyhaz4.jpg>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/H%C5%91s%C3%B6k_tere%2C_m%C3%A1jus_1-i_%C3%BCneps%C3%A9g. Fortepan_78742.jpg

<http://www.kislexikon.hu/allampart.html#ixzz7GgJwf53>

<http://www.rev.hu/sulinet45/szerviz/kislex/kislexis.htm>

<http://www.rev.hu/sulinet45/szerviz/kislex/kislexis.htm>